

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Illvstrissimi Viri Petri De Marca Archiepiscopi Parisiensis Dissertationvm De Concordia Sacerdotii Et Imperii, Sev De Libertatibvs Ecclesiæ Gallicanæ, Libri Octo

Marca, Pierre de

Parisiis, 1669

I. Antiqua politia nondum porsùs eversa erat ævo Carolo Calvi. Episcopi tum lacertos movere cœperunt. Eorum tamen decreta in synodis edita non antè valebant quàm in conventu regio approbata fuissent. ...

urn:nbn:de:hbz:466:1-15617

habito generali conventu, & oblata sibi annua dona suscepit, & legationes plurimas, quae tam de Roma, & Benevento, quam de aliis longinquis regionibus venerant, & audivit & absolvit. Idem dicendum est de Legatis pontificiis qui Concilio Compendiensi interfuerunt anno septingentesimo quinquagesimo septimo, Georgio nimirum Episcopo Romano, id est, Episcopo provinciae Romanae, & Joanne Sacellario, quorum mentio extat in canone IX. illius synodi. Nam missi fuerant à Paulo primo ad Pippinum Regem, ut eum certorem facerent de sua electione, amorisque in Pippinum sui ac totius populi Romani abundantiam illi ostenderent; ut patet ex epistola Pauli Pontificis ad Pippinum.

III. Itaque nullos alios canones praesentia Legatorum de industria missorum firmatos reperio, praeter Liptinenses sub Carlomanno editos anno septingentesimo quadragesimo tertio, & Francofordenses anno septingentesimo nonagesimo quarto. Quare caute legendus est Benedictus Levita, cum in praefatione ad librum quintum Capitularium ait, ut auctoritatem illis conciliet, ea fuisse maxima ex parte statuta in conventibus quibus Legati sedis apostolicae interfuerunt, ea firmantes apostolica auctoritate. Id enim intelligendum est de tribus postremis Capitularium libris, ut ipsemet Benedictus scribit in fine ultimi libri.

IV. Tamen illud nihil detrahit de dignitate Regum nostrorum. Contra, praedictio illo firmatur jus in cujus possessione tunc illi erant, convocandi nimirum Concilia, eorumque decreta confirmandi, aut modificatione adhibita inflectendi. Lotharius Imperator Capitulare edidit anno DCCCXLVII. quod ex legibus Caroli Magni, Ludovici Pij, Pippini, & ipsius Lotharij constat, quod observari jubet per univrsum Imperium, multa eis indicta qui contra venirent, sive Ecclesiastici forent, sive laici. in quo Capitulari quamplurima decreta extant circa disciplinam canonicam. Tantum autem abest ut Leo quartus ea damnet, tanquam à iudice non competenti edita, ut etiam ad Lotharium scribens profiteatur se observare velle illud Capitulare: De capitulis vel praeceptis imperialibus vestris nunc & in aevum nos conservaturos modis omnibus profiteamur.

C A P V T XXVIII.

Synopsis.

I. Antiqua politia nondum prorsus eversa erat aevi Caroli Calvi. Episcopi tum lacertos movere coeperunt, eorum tamen decreta in synodis edita non

ante valebant quam in conventu regio approbata fuissent. Probatur exemplo Concilij Meldensis. De raptibus alienarum sponjarum.

II. Synodus Suesionensis anni 853. nullum canonem edidit extra materiam à Carolo propositam. Eius canones confirmati sunt apud Vermeriam in generali regni conventu.

III. Sub Carolo Calvo imminui capta Regum dignitas. Nicolaus primus ad se traxit convocacionem Conciliorum absque iuribus Principis. Aitum id adversus mores antiquos.

IV. Tamen Summus Pontifex potest synodum convocare intra Gallias, si id Ecclesia militas postulerit. Ita sensit synodus Suesionensis anno 866. adversus Britonum Episcopos scribens.

V. Antea convocatio Concilij generalis fiebat auctoritate Principis, etiam quando Summus Pontifex synodum in regno haberi praecipiebat. Probatur auctoritate Gregorij magni & Hincmari.

VI. Nicolaus primus sequi voluit exemplum beati Gregorij. Sua auctoritate eam synodum Suesionensem celebrari iussit. Quare synodus fateatur se congregatam fuisse iussu & auctoritate Nicolai. quod etiam agnoscit Carolus ad Nicolaum scribens.

VII. Volsadi Remensis Presbyteri causa aliam occasionem subministravit infringendae Conciliorum Gallicanorum auctoritati. Synodus Suesionensis cedit iussu Nicolai. Sed tamen eum haud occulte increpat, graviterque monet datum esse exemplum perniciosum posteris.

VIII. Volsadus gradui suo restitutus in synodo Suesionensi, statim sit Archiepiscopus Biturigenis; inexpectata restitutionis ejus confirmatione, quam Rex à Summo Pontifice postulaverat. Ex eo tempore Summi Pontifices ad se traxerunt iudicia appellationum Episcoporum & Presbyterorum.

IX. Concilium Metense iussu Nicolai congregatum, postulante Lothario Rege. Causa enim dubia erat. Agebatur de divortio Lotharij cum Thiberga.

X. Atamen Nicolaus non transmisit prorsus iura regia. Ex fallo ejus, deprehenduntur epistolas Pontificum apud nos obtinere non posse vim legis, donec Regi ostensa fuerint.

XI. Lethale vulnus synodis infixit Nicolaus primus praecipiens ut Acta synodi Metensis ad semittantur; ut si iniuste fuerit iudicatum, restaurari jubeat cognitionem.

XII. Nicolaus, primus omnium pronuntiavit neminem posse synodum generalem convocare absque iussione sedis apostolicae.

XIII. Duo loca male intellecta occasionem praebuerunt huic propositioni. Primus petitur ex synodo Romana in causa Symmachi Papa. Vera hujus synodi mens explicatur.

XIV. Secundus locus eruitur ex epistola Pelagij secundi adversus Ioannem C.P. qua explicatur. Canones generales Ecclesiae conditi non possunt absque sententia Romani Pontificis.

XV. Verissimum est Concilia non posse celebrari absque sententia Summi Pontificis. Sed regula illa extendi non potest ad Concilia nationalia. Hincmari praclara regule afferuntur. An generalia regni Concilia haberi possint in palatio.

I. ANTIQUA politia nondum prorsus eversa erat aetate Caroli Calvi; tamen manifeste appareat bella civilia, quae

mod. Levita in pref. lib. 4. Capituli. Maxima ex parte eadem auctoritate apostolica & omnium Francorum auctoritate ordinis; utrumque officium suum notata.

Capitulare Lotharij editum à Godefrido to. 1. Concilio imperiali. pag. 101.

As. Gratian. lib. 10. c. 9.

vim regie auctoritatis infringere solent, divi-
sionem item imperij Francorum inter tres
fratres, viam aperuisse ad introducendas no-
vitates in hac materia. Nam Episcopi à Re-
ge evocati frequentius quàm sub Carolo
magno & Ludovico Pio celebraverunt sy-
nodos ex diversis provinciis, seorsim à ge-
nerali regni conventu; in quibus judicabant
causas graves, Episcoporum nempe, ac Pres-
byterorum, & Diaconorum, si res tanti
momenti esset, ut constet ex synodis Mo-
guntina, Sueffionensi, Valentinesi, Tul-
lensibus duabus apud Saponarias & apud Tu-
sacum, aliisque. Interdum verò ultra pro-
gredebantur. Quippe in synodis illis cano-
nes & statuta condebant. Verùm ij non antè
vim constituti obtinere poterant quàm in
conventu regio approbati fuissent. Hinc na-
ta controversia quæ post Concilium Mel-
dense excitata est anno octingentesimo qua-
dragesimo sexto. Nam cum Episcopi illic
condidissent LXXIX. canones, jussit Rex
eos ad se deferri, ac dein eos examinari præ-
cepit in conventu generali habito in villa
Sparnaco ad Matronam fluvium; in quo ex
procerum regni consilio statutum est no-
vemdecim tantum ex illis canonibus obser-
vandos esse: *Ex omnibus illis capitulis hæc tan-
tum observanda & complacenda sibi collegerunt,
& Episcopis scripta tradiderunt, dicentes non
amplius de eorum capitulis quàm ista & ista
velle cum Principe observare.* Ad hanc haud-
dubiè modificationem alludunt Episcopi in
canone ultimo hujus synodi, qui post decre-
tum Sparnacense additus est ceteris; in quo
Regem hortantur ut saltem observet capi-
tula recenter ab ipso decreta cum Episcopis
manuque ejus confirmata: *Vt autem capitula
que Domino mediatore communiter decrevi-
stis, & manu propria confirmastis, pleniter ob-
servetis &c.* Præterea eum orant ut observa-
ri in futurum jubeat pœnas ab iis decretas
adversus raptos sponfarum alienarum, ut-
que decretum ea de re suum ceteris cano-
nibus qui recepti ab eo erant adderet: *Hoc
diploma, si complacet, adnectatur.* Pœnæ illæ
anathematis extant in canone LXXVII. sy-
nodi Meldensis, qui octavum & decimum lo-
cum occupat inter eos quos observandos
censuit conventus Sparnacensis.

II. Synodus Sueffionensis, quæ anno
DCCCLII. congregata est ex quinque pro-
vinciis, reverentius constitit intra limites
æqui. Convocata illa fuerat à Carolo Calvo
Rege, nullumque canonem condidit extra
materiam à Principe propositam; canones
autem ejus admissi & confirmati sunt in con-
ventu generali regni habito apud Verme-
riam eodem anno: *Sed & capitula que syno-*

*dali consulti Dominus Rex Carolus in Concilio
memorato apud Sueffionis civitatem sacro pro-
fuit conventui, coram fidelibus suis in eodem
palatio Vermeria relegi fecit; & ab omnibus con-
sonanter suscepta sunt, & accepta.* Synodus
quoque Tullensis anno DCCCLIX. habita
fuit coram Regibus, qui confirmarunt cano-
nes in ea conditos. Item Duziacensis ha-
bita anno octingentesimo septuagesimo
quarto, *nutu divino & sanctione Caroli Regis.*

III. Sub Carolo Calvo introduci cepe-
re ingentes novitates in gratiam sedis apo-
stolicæ & in detrimentum regie auctori-
tatis. Etenim Nicolaus primus Pontifex Ro-
manus ad se traxit immediatam convocatio-
nem Conciliorum absque literis Principis,
Aliud tamen obtinuerat quoad Concilium
Francofordiense: quod auctoritate quidem
Pontificis Romani celebratum fuerat co-
ram Legatis ejus, sed Caroli magni jussio-
ne convocatum, missis quaquaversum li-
teris.

IV. Sanè diffiteri nolim inesse Summo
Pontifici auctoritatem convocandi Concilij
intra Gallias, si id Ecclesiæ utilitas postula-
verit. Neque enim me latet synodum Suef-
fionensem, quæ anno octingentesimo sexa-
gesimo sexto congregata est, eam auctori-
tatem agnoscere in sede apostolica. Scribens
enim ad Nicolaum primum adversus Epif-
scopos Britonum, qui obedientiam Metropol-
itano Turonensi debitam abjecerant, ait eos
nolle prorsus convenire ad generales reg-
ni synodos, neque legatos aut literas mitte-
re, etiam tum cum Summus Pontifex earum
congregationem fieri præcipiebat ad discuti-
tiendas causas emergentes, atque id eò minus
ferendum esse quòd Episcopi illi nulla ratio-
ne prohiberentur ad eas accedere, non ob pe-
ricula in mari, aut propter asperitatem mon-
tium, non longo regionum intervallo dis-
juncti. *Sed neque ad generalitatis nostra syno-
dum,* inquit Synodus Sueffionensis ad Nico-
laum Papam scribens, *si quando apostolatus
vestri auctoritas nostram fraternitatem pro qui-
buslibet emergentibus vel imminentibus negotiis
adgregandam decernit, illorum presentiam, le-
gatos, literas, cum infra finem occidua Gallia
commorentur, & nec juga montium, nec merinum
pelagus, sed neque gravis intercapedo terrarum
convolare prohibeat; nostre unanimi quæ-
quam habere meruimus.*

V. Itaque illud solum aio, hunc ordinem ad
ea usque tempora observatum esse in Gallia,
ut Regis auctoritate fieret convocatio Con-
cilij generalis regni, non solum semel in an-
no aut quando ita Principi videbatur expedi-
re, sed etiam quando Summus Pontifex præ-
cipiebat synodum haberi in regno; cujus
celebratio

Capitula excerpta
in villa Sparnaco,
in Capit. Caroli
Calvi, & co. 3.
Com. Gallie
pag. 63.

Concil. Vermer.
c. 3.